

Porozumienie
dla Bezpieczeństwa
w Budownictwie

Mostostal
WARSZAWA

STANDARD BHP

17.1

WYPADKI, INCYDENTY I ZDARZENIA POTENCJALNIE WYPADKOWE

Standard ten zawiera minimum wymagań związanych z postępowaniem w sytuacji wystąpienia wypadku, incydentu lub zdarzenia potencjalnie wypadkowego.

UWAGA

Wszystkie czynności wykonywane w trakcie realizacji zadań przypisanych pracownikowi wiążą się z zagrożeniami, określanymi jako stan środowiska pracy mogący spowodować wypadek lub chorobę. Utrata kontroli nad zagrożeniem lub własnym zachowaniem może prowadzić do niebezpiecznych zdarzeń w postaci wypadków, incydentów lub zdarzeń potencjalnie wypadkowych. Pracownicy popełniają niebezpieczne błędy skutkujące wypadkami głównie w wyniku braku umiejętności rozpoznawania zagrożeń lub niewłaściwego zachowania wobec zagrożeń rozpoznanych.

Wszystkie zdarzenia mające cechy wypadku, incydentu lub zdarzenia potencjalnie wypadkowego podlegają postępowaniu zgodnie z przyjętą procedurą.

W przypadku pytań lub wątpliwości skontaktuj się z najbliższym specjalistą BHP.

Standard ten:

- zawiera wymagania wynikające z prawa i norm polskich oraz wewnętrznych uregulowań Porozumienia dla Bezpieczeństwa w Budownictwie,
- jest obligatoryjny dla wszystkich jednostek Porozumienia dla Bezpieczeństwa w Budownictwie,
- pomaga zapewnić bezpieczne i skuteczne praktyki podczas prac.

A. WSTĘP

1. Wypadki dzielimy na zawodowe – powstające w związku z wykonywaniem pracy zawodowej oraz pozazawodowe.
2. Do wypadków zawodowych zalicza się głównie:
 - wypadki przy pracy oraz wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy,
 - wypadki powstałe w drodze do pracy i z pracy,
 - wypadki powstałe przy pracy świadczonej na innej podstawie niż stosunek pracy, w tym głównie: umowy agencyjnej, umowy zlecenia, przy wykonywaniu działalności gospodarczej lub rolniczej.
3. Za wypadek przy pracy uważa się zdarzenie nagłe, wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:
 - podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonego,
 - podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia,
 - w czasie pozostawiania pracownika w dyspozycji pracodawcy pomiędzy siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.
4. Za wypadek w drodze do pracy lub z pracy uważa się zdarzenie nagłe, wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło w drodze do lub z miejsca wykonywania zatrudnienia lub innej działalności stanowiącej tytuł ubezpieczenia rentowego, przy czym droga ta musi być możliwie najkrótsza

albo ze względów komunikacyjnych najdogodniejsza oraz nie może zostać przerwana, chyba że przerwa była życiowo uzasadniona i jej czas nie przekroczył granic potrzeby.

5. Za wypadek powstały przy pracy świadczonej na innej podstawie niż stosunek pracy uważa się zdarzenie nagłe, wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego z danego tytułu, m.in. podczas:
 - wykonywania pracy lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub umowy o świadczeniu usług, do której zgodnie z Kodeksem Cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia,
 - wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem działalności pozarolniczej lub współpracy przy prowadzeniu działalności pozarolniczej w rozumieniu przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych.
6. Za incydent uważa się niepożądane zdarzenie, które nie powoduje urazu osób, a jedynie uszkodzenie mienia lub utratę produkcji.
7. Za zdarzenie potencjalnie wypadkowe uważa się niebezpieczne zdarzenie związane z wykonywaną pracą, podczas którego nie dochodzi do urazów lub pogorszenia stanu zdrowia człowieka.

B. WYPADKI PRZY PRACY ORAZ ZDARZENIA ZRÓWNANE Z WYPADKAMI PRZY PRACY, ZWANE DALEJ WYPADKAMI

1. Na podstawie liczby osób, jakie doznały urazów wskutek zaistnienia niebezpiecznego zdarzenia, wypadki dzielimy na indywidualne oraz zbiorowe – jeśli w wyniku tego samego zdarzenia wypadkowi uległy co najmniej dwie osoby.
2. Ze względu na stopień ciężkości doznanych obrażeń wypadki dzielimy na: śmiertelne, powodujące ciężkie uszkodzenia ciała (wypadki ciężkie) i wypadki pozostałe (wypadki lekkie).
3. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego śmierć osoby poszkodowanej nastąpiła na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili zdarzenia.
4. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego:
 - nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, takie jak: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności rozrodczej lub inne,
 - wystąpił rozstrój zdrowia lub inny stan naruszający podstawowe funkcje organizmu,
 - wystąpiła choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu albo trwała choroba psychiczna,
 - doszło do całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy w zawodzie,
 - mamy do czynienia z trwałym, istotnym zeszpeceniem lub zniekształceniem ciała.
5. Wypadki pozostałe, potocznie zwane lekkimi, to takie, które powodują odwracalne skutki zdrowotne.
6. W przypadku zaistnienia wypadku należy ocenić sytuację i zabezpieczyć miejsce wypadku.
7. W pierwszej kolejności należy zadbać o własne bezpieczeństwo, a potem o bezpieczeństwo poszkodowanego i innych osób postronnych w taki sposób, aby nie było więcej rannych.
8. W sytuacji wystąpienia wypadku należy:
 - ocenić stan poszkodowanego i sprawdzić czynności życiowe zgodnie z „Instrukcją udzielania pierwszej pomocy”,
 - poinformować służby ratownicze, przełożonego i służbę BHP zgodnie ze „Schematem powiadamiania w razie wypadku”,
 - przystąpić do udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej.

9. Jeżeli przy poszkodowanym znajduje się tylko jedna osoba oraz jeżeli nie ma możliwości uzyskania natychmiastowej pomocy kilku osób, ta jedna osoba najpierw udziela pierwszej pomocy poszkodowanemu, potem zaś przystępuje do przekazywania informacji.
10. Jeżeli na miejscu wypadku obecne są co najmniej dwie osoby, jedna z nich ocenia funkcje życiowe poszkodowanego zgodnie z „Instrukcją udzielania pierwszej pomocy”, druga zaś przekazuje informacje na temat stanu poszkodowanego służbom ratowniczym.
11. Zabezpieczenia miejsca wypadku dokonuje się w celu:
 - uniemożliwienia dostępu osób postronnych, które nie powinny znajdować się w rejonie zagrożenia,
 - umożliwienia dokonania oględzin miejsca wypadku przez zespół powypadkowy powołany przez pracodawcę lub organa zewnętrzne w sytuacji wypadków ciężkich, śmiertelnych lub zbiorowych.
12. Zabezpieczenia miejsca wypadku należy dokonać w sposób wykluczający:
 - dopuszczenie do miejsca wypadku osób niepowołanych – do wygradzenia miejsca wypadku można zastosować taśmy ostrzegawcze,
 - uruchamianie bez koniecznej potrzeby maszyn i innych urządzeń technicznych, które w związku z wypadkiem zostały zatrzymane,
 - dokonywanie zmiany położenia maszyn i innych urządzeń technicznych, jak również zmiany położenia innych przedmiotów, które spowodowały wypadek lub pozwalają odtworzyć jego okoliczności.
13. W sytuacji wystąpienia wypadku na drodze publicznej lub drogach wewnętrznych należy zapewnić niezbędną liczbę osób do koordynowania ruchu.
14. W sytuacji zaistnienia wypadku ciężkiego, śmiertelnego lub zbiorowego, kierujący jednostką organizacyjną, a w przypadku podwykonawcy – pracodawca, zobowiązany jest do natychmiastowego poinformowania o nim Państwowej Inspekcji Pracy oraz Prokuratury zgodnie ze „Schematem powiadamiania w razie wypadku ciężkiego, śmiertelnego, zbiorowego”. Schemat ten powinien być umieszczony na zapleczu budowy w miejscu widocznym i ogólnodostępnym i na bieżąco aktualizowany.
15. Numer telefonu do Państwowej Inspekcji Pracy przypisany jest do danego regionu i stanowi numer alarmowy, czynny całą dobę.
16. Po zaistnieniu wypadku zgodę na kontynuowanie prac na stanowisku, gdzie do niego doszło, wydaje dyrektor kontraktu w uzgodnieniu ze Społecznym Inspektorem Pracy.
17. Po zaistnieniu wypadku ciężkiego, śmiertelnego lub zbiorowego zgodę na kontynuowanie prac na stanowisku, gdzie do niego doszło, wydaje dyrektor kontraktu w uzgodnieniu z właściwym inspektorem pracy i prokuratorem.
18. W razie wystąpienia wypadku ciężkiego, śmiertelnego lub zbiorowego w zakładzie górniczym zgodę na kontynuowanie prac wydaje dyrektor oddziału górniczego w uzgodnieniu z właściwym inspektorem pracy, prokuratorem i organem nadzoru górniczego.

C. WYPADKI W DRODZE DO PRACY I Z PRACY

1. Zgodnie z obowiązującymi przepisami droga do pracy lub z pracy to:
 - droga z domu do pracy lub droga z pracy do domu,
 - droga do miejsca lub z miejsca innego zatrudnienia lub innej działalności stanowiącej tytuł ubezpieczenia rentowego,
 - droga do miejsca lub z miejsca zwykłego wykonywania funkcji lub zadań zawodowych albo społecznych,
 - droga do miejsca lub z miejsca zwykłego spożywania posiłków,
 - droga do miejsca lub z miejsca odbywania nauki lub studiów.

2. Drogę do pracy lub z pracy należy rozpatrywać w aspekcie dwóch elementów:
 - drogi w znaczeniu fizycznym, oznaczającym trasę do pracy lub z pracy,
 - drogi w pojęciu prawnym, rozumianym jako ogół czynności pracownika potrzebnych w celu udania się do pracy lub powrotu.
3. Każdy poszkodowany, który uległ wypadkowi w drodze do pracy lub z pracy, ma obowiązek zawiadomić pracodawcę w trybie niezwłocznym lub po ustaniu przeszkód uniemożliwiających niezwłoczne zawiadomienie.
4. Dział BHP, po otrzymaniu zgłoszenia pracownika o wypadku w drodze do pracy lub z pracy, ustala okoliczności i przyczyny zdarzenia, sporządzając kartę wypadkową.
5. Tryb ustaleń, obowiązujące terminy oraz wzór karty określają przepisy szczegółowe.
6. Uznanie zdarzenia za wypadek w drodze do pracy lub z pracy następuje na podstawie:
 - oświadczenia poszkodowanego, członka jego rodziny lub świadków co do czasu, miejsca i okoliczności zdarzenia,
 - informacji i dowodów pochodzących od podmiotów badających okoliczności i przyczyny zdarzenia lub udzielających poszkodowanemu pierwszej pomocy,
 - ustaleń sporządzającego kartę ze strony pracodawcy.

D. INCYDENTY

1. W przypadku zaistnienia incydentu należy ocenić sytuację i zabezpieczyć miejsce zdarzenia.
2. Zabezpieczenia miejsca incydentu dokonuje się w celu:
 - uniemożliwienia dostępu osób postronnych, aby nie znajdowały się w rejonie zagrożenia,
 - umożliwienia dokonania oględzin miejsca incydentu przez zespół powołany przez menedżera projektu.
3. W sytuacji wystąpienia incydentu na drogach komunikacyjnych należy zapewnić niezbędną liczbę osób do koordynowania ruchu.
4. W sytuacji wystąpienia incydentu należy poinformować przełożonego i służbę BHP, zgodnie ze „Schematem powiadamiania w razie incydentu”.
5. „Schemat powiadamiania w razie incydentu” ma formę szablonu, w którym umieszczane są dane (imię, nazwisko, numer telefonu) osób odpowiedzialnych za przekazywanie informacji o zaistniałych incydentach.
6. „Schemat powiadamiania w razie incydentu” powinien być umieszczony na zapleczu budowy w miejscu widocznym i ogólnodostępnym i być na bieżąco aktualizowany.
7. Zgodę na kontynuowanie prac na stanowisku, gdzie zanotowano incydent, wydaje menedżer projektu.

E. ZDARZENIA POTENCJALNIE WYPADKOWE

1. W przypadku zaistnienia zdarzenia potencjalnie wypadkowego należy:
 - natychmiast zwrócić uwagę pracownikowi na występujące zagrożenia związane z wykonywaniem czynności oraz poinformować o tym jego bezpośredniego przełożonego,
 - natychmiast poinformować bezpośredniego przełożonego nadzorującego wykonywanie danych prac o konieczności wstrzymania prac, jeżeli wykonywane przez pracownika czynności powodują zagrożenie utraty zdrowia bądź życia jego lub innych osób,
 - poinformować służbę BHP.

F. POSTĘPOWANIE POWYPADKOWE ORAZ RAPORTOWANIE WYPADKÓW, INCYDENTÓW I ZDARZEŃ POTENCJALNIE WYPADKOWYCH

1. Każdy wypadek, incydent i zdarzenie potencjalnie wypadkowe należy zgłaszać niezwłocznie po jego zaistnieniu bezpośredniemu przełożonemu oraz pracownikom służby BHP.
2. Zgłoszenie zdarzenia przez poszkodowanego lub świadków albo powzięcie wiadomości o jego zaistnieniu w innym trybie zobowiązuje pracodawcę do niezwłocznego podjęcia działań w celu ustalenia okoliczności i przyczyn.
3. Każde zgłoszenie wypadku przy pracy, incydentu lub zdarzenia potencjalnie wypadkowego należy potwierdzić w formie pisemnej, wypełniając formularz „Raport wypadkowy” i przesyłając go do specjalisty ds. BHP.
4. Pisemnego zgłoszenia wypadku przy pracy, incydentu lub zdarzenia potencjalnie wypadkowego dokonuje kierownik budowy, bezpośredni przełożony pracownika lub inna osoba przez nich upoważniona.
5. Postępowanie w zakresie ustalenia okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy określają przepisy szczegółowe w tym zakresie.
6. W wyniku ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy powstaje protokół powypadkowy wraz z załącznikami.

G. DZIAŁANIA KORYGUJĄCO-ZAPOBIEGAWCZE

1. Wszystkie zdarzenia o charakterze wypadków, incydentów lub zdarzeń potencjalnie wypadkowych są analizowane przez kierownictwo budowy z pomocą służby BHP.
2. Zgodnie z prawem polskim, w zależności od kwalifikacji, wszczynane jest postępowanie ustalające okoliczności i przyczyny wypadku, zdarzenia potencjalnie wypadkowego lub incydentu.
3. Po ustaleniu przyczyn wypadku, zdarzenia potencjalnie wypadkowego lub incydentu należy niezwłocznie podjąć działania korygujące zaistniałe nieprawidłowości, co zapobiegne ich wystąpieniu w przyszłości.
4. Po ustaleniu okoliczności i przyczyn wypadku, zdarzenia potencjalnie wypadkowego lub incydentu zespół kierownika budowy zobowiązany jest do niezwłocznej aktualizacji Instrukcji Bezpiecznego Wykonywania Robót (IBWR) w części adekwatnej do zaistniałego zdarzenia.
5. Po zatwierdzeniu zaktualizowanej IBWR kierownictwo budowy zobowiązane jest do niezwłocznego zapoznania z ich treścią wszystkich osób zaangażowanych w proces realizacji projektu.